

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

KOPER ZDRAVO MESTO
CAPODISTRIA CITTÀ SANA

Številka: 181-2/2019

Datum: 4. 6. 2026

ČLANOM OBČINSKEGA SVETA

INFORMACIJA O AKTIVNOSTIH PROJEKTA KOPER - ZDRAVO MESTO v letu 2025

Občinski svet Mestne občine Koper (MOK) je septembra 2020 potrdil Program projekta Koper - zdravo mesto (PKZM) za obdobje 2020–2024. Aktivnosti projekta so se izvajale tudi v letu 2025, skladno z usmeritvami Evropske mreže zdravih mest Svetovne zdravstvene organizacije in prioritetami lokalnega okolja. Prednostne naloge programa so razdeljene na šest ključnih področij, ki so usklajena s krovnimi temami VII. faze Evropske mreže zdravih mest Svetovne zdravstvene organizacije (WHO Regional Office for Europe, 2019):

- **I. Investicija v človeka**
- **II. Okolje in načrtovanje naselij za zdravje in dobro počutje**
- **III. Večja participacija in partnerstva za zdravje in boljšo kakovost življenja**
- **IV. Dvig blaginje za vse občane**
- **V. Promocija miru**
- **VI. Zaščita planeta**

Nekateri člani in članice projektne skupine Koper - zdravo mesto delujejo v operativnih delovnih skupinah (Dojenju prijazno mesto, Invalidom prijazno mesto). Pri tem aktivno sodelujejo z zunanjimi organizacijami in strokovnjaki z različnih področij. Projektni svet se je v tem obdobju redno seznanjal tudi z delom Sveta za invalide Mestne občine Koper.

IZVEDENE AKTIVNOSTI PO PRIORITETNIH PODROČJIH, V LETU 2025

I Prioritetno področje: I. Investicija v človeka:

a) Prednostna naloga: Izboljšanje stanja ranljivih skupin (zdravstveno socialne storitve) s cilji povečanja ozaveščenosti ranljivih skupin o socialnih in zdravstvenih pravicah, aktiviranja prostovoljcev za ranljive skupine in optimalnega financiranja investicij na področju sociale in zdravstva v MOK.

Izvedene aktivnosti

1. Razdeljevanje zloženke Skupaj za starejše

Zloženska Skupaj za starejše (izdelana v letu 2024) je bila distribuirana različnim organizacijam in ustanovam na območju MOK.

2. Obisk ranljivih skupin

Župan Mestne občine Koper Aleš Bržan je v predprazničnem času obiskal ustanove, ki skrbijo za ranljive skupine občanov in občanov, ter njihove uporabnike razveselil s simboličnimi darili. Obiskal je DEOS Center starejših Koper, Center dnevnih aktivnosti za starejše občane Mestne

občine Koper, Dnevno delovni terapevtski center Barčica, stanovanjsko skupnost Val, Varstveno-delovni center Koper in Zavetišče za brezdomne.

3. Informiranje javnosti

V glasilu Mestne občine Koper in drugih komunikacijskih kanalih so bili objavljeni prispevki o aktivnostih projekta Koper – zdravo mesto.

4. Spremljanje aktivnosti Sveta za invalide Mestne občine Koper

Projektni svet se je redno seznanjal z delovanjem Sveta za invalide Mestne občine Koper. Občinski svet Mestne občine Koper je 13. marca 2025 obravnaval poročilo o izvajanju ukrepov iz Akcijskega načrta za uresničevanje in izboljševanje enakih možnosti invalidov.

Ob svetovnem dnevu invalidov 3. 12. 2025 je bila v protokolarno-prireditveni dvorani sv. Frančiška Asiškega organizirana prireditev Odprti oder, ki je povezala društva, zavode, organizacije in posameznike, ki delujejo na področju vključevanja invalidov in drugih ranljivih skupin. MOK je ob tej priložnosti prejela listino Občina po meri invalidov, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije.

Delovanje Sveta za invalide MOK – seznanitev KZM

3. 12. 2025 je občina prejela priznanje »Občina po meri invalidov«. Priznanje zavezuje občino k uresnitvi Akcijskega načrta za uresničevanje in izboljševanje enakih možnosti invalidov v Mestni občini Koper do leta 2027.

b) Prednostna naloga: Promocija zdravega življenjskega sloga in krepitev zdravja občanov s cilji promocije zdravja, krepitev duševnega zdravja, spodbujanje uživanja lokalno pridelane hrane ter ozaveščanje o zdravem življenjskem slogu otrok in mladostnikov.

Izvedene aktivnosti

1. Dan zdravja MOK

31. maja 2025 je MOK in društvo Prvi korak skupaj s partnerji v okviru projekta Koper – zdravo mesto, med Taverno in Ukmarjevim trgom, priredila tradicionalno prireditev Dan zdravja. **Namen prireditve je bil** ozavestiti lokalno prebivalstvo o aktivni in odgovorni vlogi posameznika **pri ohranjanju** lastnega zdravja in zdravja mlajših generacij.

Dogodka se je udeležilo približno 2.500 obiskovalcev, sodelovalo pa je več kot 500 nastopajočih, 300 otrok iz vrtcev, 50 partnerjev, 30 delavnic za otroke in 16 plesnih šol. Osrednje dogajanje je potekalo na Otoku zdravja, kjer so se predstavila društva in organizacije, ki izvajajo programe s področja promocije zdravja in varstva okolja.

2. Evropski teden mobilnosti

MOK se je med 16. in 22. septembrom 2025 pridružila Evropskemu tednu mobilnosti ter izvedla številne aktivnosti za spodbujanje trajnostne mobilnosti.

Občani so lahko ves teden brezplačno uporabljali mestni avtobusni prevoz, najmlajši pa so sodelovali v projektih Pešbus in Beli zajček. Vrhunec dogajanja je bil Park(irni) dan na Ukmarjevem trgu, kjer so se predstavile organizacije in društva s področja varovanja okolja, zdravja in trajnostne mobilnosti. Program so dopolnile delavnice, pohodi in čistilna akcija ob reki Dragonji.

MOK je trajnostno mobilnost spodbujala tudi skozi vse leto z različnimi ukrepi za izboljšanje prometne varnosti, dostopnosti in kakovosti bivanja.

3. Spodbujanje zdrave prehrane

Projektni svet je obravnaval predloge za aktivnosti na področju spodbujanja zdrave prehrane in zmanjševanja debelosti pri otrocih in mladostnikih. Zaradi kadrovskih sprememb v sestavi projektnega sveta aktivnosti na tem področju v letu 2025 niso bile nadalje razvijane.

4. Projekt Dojenju prijazno mesto

MOK je v letu 2025 prejela naziv Dojenju prijazno mesto, ki ga podeljuje Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja pri Slovenski fundaciji UNICEF. S tem je postala peta slovenska občina s tem nazivom.

Projekt temelji na spodbujanju dojenja kot pomembnega dejavnika zdravja otrok in družin ter na ustvarjanju podpornega okolja za starše. Posebna pozornost je namenjena zmanjševanju neenakosti v zdravju in zagotavljanju enakih možnosti za vse prebivalce.

Pri pridobivanju naziva so poleg delovne skupine Koper – zdravo mesto sodelovali Center za socialno delo Južna Primorska, Zavod Koper Otok, Obalne lekarne Koper, Splošna bolnišnica Izola, Svetovalni center Istre, Univerza na Primorskem – Fakulteta za vede o zdravju ter Zdravstveni dom Koper.

II. Prioritetno področje: Okolje - načrtovanje naselij za zdravje in dobro počutje:

- a) **Prednostna naloga: Sprejetje občinskega programa varstva okolja s prioriteta**mi s ciljem izboljšanja življenjskega okolja

Prednostna naloga: Sprejetje občinskega programa varstva okolja

Cilj prednostne naloge je priprava in sprejetje občinskega programa varstva okolja ter izvajanje aktivnosti za izboljšanje kakovosti življenjskega okolja v Mestni občini Koper.

Občinski program varstva okolja v letu 2025 še ni bil sprejet. V letu 2026 je predvidena priprava Poročila o stanju okolja, ki bo podlaga za nadaljnje načrtovanje ukrepov na področju varstva okolja.

Izvedene aktivnosti

1. Akcija brezplačnega prevzema azbestnih odpadkov

Na podlagi Pravilnika o brezplačnem prevzemu azbestnih odpadkov v Mestni občini Koper je bila izvedena že peta akcija zbiranja azbestnih odpadkov iz zasebnih zemljišč.

MOK si dolgoročno prizadeva postati občina brez azbesta, zato prebivalce spodbuja k odgovornemu ravnanju z nevarnimi odpadki in odstranjevanju azbestnih kritin ter drugih azbestnih materialov s stanovanjskih, kmetijskih in gospodarskih objektov.

Akcija je bila tudi v letu 2025 dobro sprejeta. Sodelovalo je 76 gospodinjstev, ki so skupno oddala skoraj 67 ton azbestnih odpadkov.

2. Obeležitev svetovnega dneva varstva okolja – Badaševica

Ob svetovnem dnevu varstva okolja sta MOK in Direkcija Republike Slovenije za vode v okviru projekta Koper – zdravo mesto posnela videoposnetek o reki Badaševici ter njenem pomenu za lokalno okolje.

Badaševica predstavlja pomemben vodotok v urbanem prostoru Kopra, njeno stanje pa odraža odnos družbe do naravnega okolja. V preteklih letih se je območje soočalo z različnimi okoljskimi in poplavnimi izzivi, zato občina skupaj z državo izvaja aktivnosti za izboljšanje stanja vodotoka in zmanjšanje poplavne ogroženosti.

V okviru Načrta za okrevanje in odpornost potekajo priprave na izvedbo protipoplavnih ukrepov, ki vključujejo zvišanje nasipov, sonaravno ureditev struge Badaševice na odseku od Pradisjola do izliva v morje ter gradnjo suhega zadrževalnika Pradisjol. V letu 2025 je potekal postopek javnega naročila za izvedbo prve faze protipoplavnih ukrepov.

Z videoposnetkom sta MOK in Direkcija RS za vode občanke in občane dodatno ozaveščali o pomenu varovanja naravnega okolja ter odgovornega ravnanja z vodnimi viri.

Video na [povezavi](https://zdravomesto.org/novice/ob-svetovnem-dnevu-varstva-okolja-video-o-badasevici/). <https://zdravomesto.org/novice/ob-svetovnem-dnevu-varstva-okolja-video-o-badasevici/>

III. Prioritetno področje: Večja participacija za zdravje in boljšo kakovost življenja

- a) Prednostna naloga: Pregled programov o izvajanju programov organizacij in storitev v MOK** s ciljem celovite informacije o programih, organizacijah in storitvah v MOK.

Prioritetno področje: Večja participacija za zdravje in boljšo kakovost življenja

- a) Prednostna naloga: Zagotavljanje celovitih informacij o programih, organizacijah in storitvah v Mestni občini Koper**

Cilj je izboljšanje dostopnosti informacij o programih, organizacijah in storitvah, ki prispevajo k zdravju, dobremu počutju in kakovosti življenja občanek in občanov.

Na podlagi stikov z občani in občankami je bilo ugotovljeno, da projekt Koper – zdravo mesto širši javnosti še ni dovolj prepoznaven. Zato je Projektni svet nadaljeval aktivnosti na področju promocije projekta in informiranja javnosti.

Izvedene aktivnosti

1. Spletna stran Koper – zdravo mesto

Projektni svet je nadaljeval z urejanjem in posodabljanjem spletne strani projekta Koper – zdravo mesto. Spletna stran predstavlja cilje projekta, aktualne aktivnosti, novice, dogodke in vsebine s področja zdravega življenjskega sloga ter kakovosti bivanja v lokalni skupnosti.

2. Distribucija informativne zloženke

Pripravljena je bila zloženka Skrb za zdravje in boljšo kakovost življenja v Mestni občini Koper, ki občankam in občanom na enem mestu predstavi pomembne programe in storitve s področja zdravja, sociale in kakovosti življenja.

Distribucija promocijskih gradiv je potekala tudi na prireditvah projekta Koper – zdravo mesto.

Na spletni strani projekta je bila objavljena tudi elektronska različica zloženke Pregled storitev in programov na področju duševnega zdravja odraslih.

3. Sodelovanje v Slovenski mreži zdravih mest

Predstavniki projekta Koper – zdravo mesto so se udeležili nacionalne konference koordinatorjev Slovenske mreže zdravih mest na Ravnah na Koroškem ter na rednih spletnih srečanjih koordinatorjev mreže.

V Glasniku zdravih mest je bil objavljen prispevek Gabrijele Kukovec Pribac z naslovom Vloga skupnosti pri duševnem zdravju otrok in mladostnikov, s katerim je MOK predstavila svoje aktivnosti na področju promocije duševnega zdravja.

4. Informiranje o programih za invalide

Projektni svet je sodeloval pri promociji programa Aktivno inkluzivno – ABC vadba za invalide. Informacije o programu in urniku izvajanja so bile posredovane članom Sveta za invalide Mestne občine Koper ter objavljene na spletni strani projekta Koper – zdravo mesto.

5. Delovanje Sveta za invalide Mestne občine Koper

Projektni svet se je redno seznanjal z delovanjem Sveta za invalide Mestne občine Koper in izvajanjem ukrepov iz Akcijskega načrta za uresničevanje in izboljševanje enakih možnosti invalidov za obdobje 2023–2027.

Pomemben mejnik v letu 2025 je predstavljala otvoritev talnih taktilnih oznak za slepe in slabovidne, ki povezujejo koprsko tržnico z glavno avtobusno postajo. Pot je bila vzpostavljena v sodelovanju z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Koper ter predstavlja pomemben prispevek k večji dostopnosti in samostojnosti slepih in slabovidnih oseb.

MOK potrebe slepih in slabovidnih upošteva tudi pri drugih infrastrukturnih projektih. Talne taktilne oznake so bile vključene v sanacije cest na Škofijah in pri Bauhausu, pri ureditvi žalne ploščadi na pokopališču v Škocjanu ter pri obnovah prehodov za pešce. Med načrtovanimi ukrepi sta tudi namestitve zvočnih signalov na semaforjih in uvedba zvočnih najav na mestnih avtobusih.

Svet za invalide Mestne občine Koper je v letu 2025 organizacije pozval k namestitvi kontrastnih oznak na steklena vhodna vrata poslovnih prostorov, s čimer se izboljšuje varnost slabovidnih oseb. Pobudi so se med drugim pridružili občinska uprava, Rižanski vodovod Koper in koprski enota Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje.

6. Preventivne aktivnosti na področju zasvojenosti

V letu 2025 so se začele priprave na izdelavo informativne zloženke o problematiki različnih vrst zasvojenosti. Projekt koordinira Nacionalni inštitut za javno zdravje, zaključek in izdaja zloženke pa sta predvidena v letu 2026.

IV. Prioritetno področje: Dvig blaginje za vse občane

a) Prednostna naloga: Promocija prostovoljstva s cilji seznanitve s stanjem prostovoljstva v MOK, izboljšanja stanja družbe v občini ter izboljšanja socialne vključenosti občanov MOK v lokalni skupnosti.

Izvedene aktivnosti

1. Člani Projektnega sveta Koper – zdravo mesto so se redno seznanjali s poročili Prostovoljske pisarne Slovenske filantropije o aktivnostih na področju prostovoljstva, mreženja in razvoja prostovoljskih programov.

2. Na Titovem trgu je potekala 16. vseslovenska prostovoljska akcija Dan za spremembe, katere namen je spodbujanje aktivnega odzivanja na potrebe lokalne skupnosti ter promocija

prostovoljstva. Na dogodku so se predstavile številne prostovoljske organizacije in organizacije, ki izvajajo prostovoljske programe.

3. Prostovoljska pisarna Koper, ki deluje v okviru Slovenske filantropije, je 15. marca organizirala brezplačno uvodno izobraževanje za prostovoljce. Izobraževanje je bilo namenjeno tako posameznikom, ki se na prostovoljsko delo šele pripravljajo, kot tudi aktivnim prostovoljcem z območja slovenske Istre.

4. MOK je nadaljevala aktivnosti za izboljšanje dostopnosti javnega prostora za invalide. Na širšem območju mestnega jedra in ob obalni cesti je uredila več javnih sanitarij, dostopnih z evro ključem (EUROKEY), kar invalidnim osebam omogoča lažjo in samostojnejšo uporabo javne infrastrukture

Projektni svet Koper – zdravo mesto je v letu 2025 izvajal aktivnosti na področjih promocije zdravja, socialne vključenosti, trajnostne mobilnosti, prostovoljstva, dostopnosti za invalide ter varstva okolja. Izvedene aktivnosti so prispevale k uresničevanju ciljev projekta Koper – zdravo mesto ter krepitvi kakovosti življenja občanek in občanov MOK.

Ključni dosežki v letu 2025:

- pridobitev naziva Dojenju prijazno mesto;
- nadaljnje izvajanje ukrepov za pridobljeni naziv Občina po meri invalidov;
- uspešna izvedba Dneva zdravja;
- izvedba Evropskega tedna mobilnosti;
- odstranitev skoraj 67 ton azbestnih odpadkov;
- nadaljnje izboljšave dostopnosti za slepe, slabovidne in gibalno ovirane osebe;
- krepitev prostovoljstva in medgeneracijskega sodelovanja.

Z izvedenimi aktivnostmi je MOK nadaljevala uresničevanje ciljev projekta Koper – zdravo mesto in smernic Evropske mreže zdravih mest Svetovne zdravstvene organizacije.

Pripravila:

Andreja Poklar, članica projektne sveta Koper - zdravo mesto